

Datum: 27.04.2017
Medij: Danas
Rubrika: Kultura
Autori: Goran Cvetković
Teme: Andraš Urban

Napomena:
Površina: 533
Tiraž: 0

Naslov: Ah, to vreme propadanja

Strana: 21

Ah, to vreme propadanja

Goran Cvetković

POZORIŠNA KRITIKA

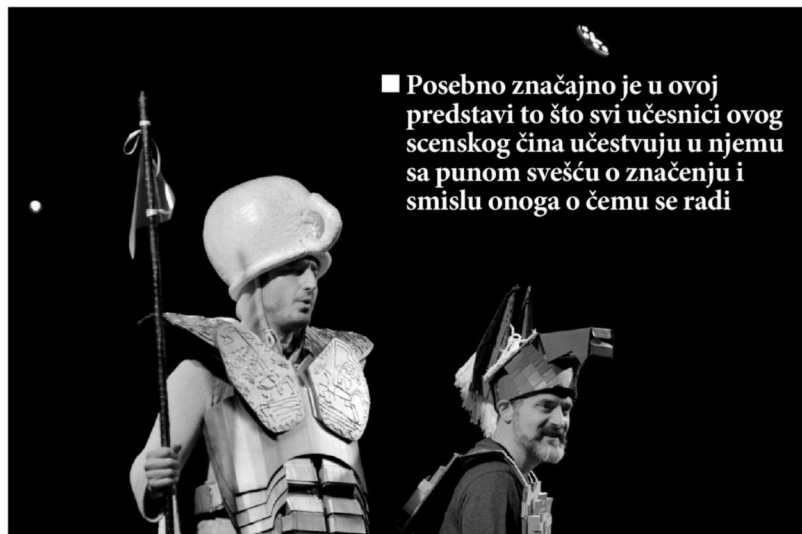
Don Kihot - ili šta su danas vetrenjače i odakle vetar duva, tekst i režija Zlatko Paković, Studentski kulturni centar Novi Sad Fabrika

U poplavni savremenih i starinskih komada i predstava, koje treba da nas uvere da živimo u svetu vesele zabave i vickaste dosetljivosti, hrabro se, u našu ljigavu i lažljivu stvarnost, za koju s ponosom tvrdimo da nas još uvek nije dovela do samog dna - udenuo Zlatko Paković sa svojim pozorištem pobune i traženja vrline u ovom „moru bluda i kala“. Već nekoliko godina ovaj beskompromisni autor demonstrira, kod nas već sasvim zaboravljenu, praksu pozorišta kao ogledala društva. Iz predstave u predstavu, sa scena na kojima uspeva da postavi svoja otrežnjujuća razmatranja opasnih problema sa kojima se, svesni ili nesvesni - susrećemo ili od njih bežimo, kao što ih, kad imamo moć, i sami komponujemo - čuje se glas Zlatka Pakovića i njegovih glumaca i pevača koji nas, duvajući u Jerihonske trube - upozorava, ali i bodri da

inteligencije, koje je, ne tako davno, čak dominiralo scenama Beograda i cele Jugoslavije. Sam taj akt podsećanja na mogućnost igre sa stvarnim činjenicama i učenje da se protiv terora nametnutih eksploatorskih marifetluka, može uspešno izboriti za mesto pod suncem - to je već dovoljno da se sa radošću gledaju predstave Zlatka Pakovića i da se iz njih uči o pravdi koja pobeđuje, o vrlini koja opstaje, ali za koju se valja boriti.

Naravno da je na putu kroz žigosanje društvenih problema, Zlatko Paković tražujući za vrlinom, stigao do Servantesovog siromašnog i hrabrog viteza Don Kihota i njegove neobične istorije u borbi sa vetrenjačama. I, naravno da je i Servantesov junak, pretrpeo transformacije i stasao za ovdašnju i današnju scenu, dopunjen mnogim dopričavanjima istorije te potresne i smešne borbe za pravdu i vrlinu. Tako se, uz dogodovštine junaka koji je na sebe uzeo odgovornost da prekraja stvarnost prema literaturi i svojoj mašti idealiste, u dramskom predlošku našao i Kraljević Marko, Brehtov genijalni junak Azdak i Unamuno lično, ali i ceo niz pesnika koji su pisali i bunili se na srpskom jeziku - od Njegoša preko Branka Radičevića, do Crnjanskog, Vinkovca, Zmaja i Disa, Isidore Sekulić. I tako, u novim kontekstima sagledana, neobična

Ova slikovita odeća glumaca na sceni, Nikole Đurička u veseloj ulozi Don Kihota i nadasve razigranog Igora Filipovića u začudnoj ulozi dotičnog konja Rosinanta - koncentrisan je znak kreativnog sklopa scenske mašte autorskog tima predstave. Centralna scena predstave ipak je jednostavna i tužna, ali borbena i herojske priče o hrabrom gestu Migela de Unamuna na skupu fašista falangista pod slikom generalisimusa Farnka, gde je on kao rektor Univerziteta pod opsadom izgovorio opasne pobunjeničke reči koje su ga uskoro stajale glave. U toj sceni koja je jednostavna, ali neobično prepričana, briljirala je Katarina Jovanović, zvezda operne scene koja se ulogom Dulsineje u ovoj verziji Don Kihota dokazala kao prava, vrsna i strasna glumica dramske igre. Postala je prava junakinja ove predstave. Bravo! Iskusni i spretni Boris Milivojević igrao je odlično vrlo kompleksan lik Sanča Panse, a Zlatko Paković ponovo se u svojoj predstavi pojavio kao narator - vodio je publiku kroz izabrani dramski i scenski materijal, ali je kao dobar reditelj uskakao i u likove koji su učestvovali u pojedinim scenama. Duhovito. Posebno značajno je u ovoj predstavi to što svi učesnici ovog scenskog čina učestvuju u njemu sa punom svešću o značenju i smislu onoga

■ Posebno značajno je u ovoj predstavi to što svi učesnici ovog scenskog čina učestvuju u njemu sa punom svešću o značenju i smislu onoga o čemu se radi

tražimo vrlinu, da se pobunimo protiv raspada sistema koji nas nebranjeno meandrima prevara - uništava. Traganjem za istinom tamo gde je ona skrivena, podsticanjem na borbu za prava osiromašenih i obespravljenih, otrežnjenjima od slatkih zabuda veselog i smrtonosnog novog kapitalizma... ovaj nadasve inteligentni i uporni autor, komponuje jednu za drugom, jedinstvene predstave koje jedva da nalaze mesto u savremenom spektru pojava, koje se još uvek nazivaju - pozorište. Zapravo, ove autorske predstave, iz iste male porodice opasnih autora - Boruta Šeparovića, Urbana Andraša i pre svega Olivera Frlića, pokazuju nam danas i ovde šta zapravo pozorište jedino i treba da bude. Taj razigrani i slobodni, koncentrisani i kompetentni susret gledaoca sa samim sobom i društvom, u kome ga inače, permanentno, moć i vlast premazuju raznim šarenim lažama da bi ga bolje opjačkali - taj teatar se na našem tlu brižljivo potiskuje i kažnjava na sve načine. Može se reći da je publika skoro potpuno zaboravila da prati pozorište skokovitih iskrica mašte i

istorija Viteza Tužnog Lika postaje skokovita, brzometna postmoderna raspodjila o pobuni i patnji, lepoti borbe za sopstvenu viziju bolje i poštenije stvarnosti, vizije za koju se mora i umreti da bi se ona dalje ostvarivala.

Predstava „Don Kihot“ u autorskoj postavci Zlatka Pakovića je pučki teatar - po lakoći kompozicije i jednostavnosti komunikacije, po siromaštvu opreme, po prostodušnosti likova i njihovih odnosa, ali je po strukturi i bogatstvu izabranog, citiranog ili obrađenog materijala - složena postmoderna tvorevina za scenu, predstava jednog sasvim drugačijeg, hrabrog i pametnog pozorišta kakvo se skoro uopšte ne vidi na našim scenama. Mnogo bi se još moglo pisati o raznim pronicljivim dramskim i scenskim idejama autora Zlatka Pakovića, ali neka se o tome obaveste gledaoci ove predstave u njenom daljem životu. Ovde ću spomenuti samo jedno vrlo duhovito kostimsko rešenje - Don Kihot i njegov konj Rosinanta, konj koji citira razne autore, pojavljuju u stilizovanom oklopu od džepnih knjiga popularne literature. Reč i misao,

čemu se radi. Tako su u prilici da iskažu i svoj stav o prilikama iz predstave, što znači i o situaciji u društvu - odgovorno i doživljeno.

Važan dramski i scenski element bio je svakako odličan rad kompozitora i trubaca Miloša Nikolića, koji se u obe uloge predstavio na vrlo visokom nivou. Kao perkusionista i glumac u nekoliko malih uloga, nastupio je Zoran Tegeltija.

Gledali smo jednu izuzetnu i retku predstavu, neophodni iskaz potrebe za pobunom i traganjem za vrlinom. Glavna emocija koja ostaje posle susreta sa ovim materijalom, jeste tuga i seta zbog tolike praznine u stvarnosti i mnogih dokaza da je ona, stvarnost, slabava slika mogućih šansi za oporavak društva bolesnog na smrt. Tuga je tim veća što je svest o propadanju jača, kao i svest o jadu i čemeru života u kome zapravo, nema pobune - iskrene prave i srčane, a da ne govorimo o onoj patimotnoj i uspešnoj. No, zruci svetla siline i uspeha preokreta, sa scene su nam, toplo i nežno sijala, dok smo Don Kihota gledali. Čestitam!

